

І. О. Маслюк, аспірант кафедри бухгалтерського обліку, оподаткування та аудиту
 Науковий керівник: **В. Г. Маргасова**, д-р екон. наук, проф., завідувач кафедри бухгалтерського обліку, оподаткування та аудиту
 Чернігівський національний технологічний університет, м. Чернігів, Україна

ІНВЕСТИЦІЙНА ДІЯЛЬНІСТЬ ПІДПРИЄМСТВ УКРАЇНИ: ПРОБЛЕМИ СЬОГОДЕННЯ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ

Ключові слова: інвестиції, інвестиційна діяльність, інвестиційний клімат, інвестори, стратегія інвестиційної діяльності, державне регулювання, законодавче забезпечення, розвиток підприємств.

Виняткове значення інвестицій для розвитку вітчизняної економіки визначають глобалізаційні та інтеграційні процеси, що спостерігаються в сучасному світовому господарстві. У зв'язку зі швидкими змінами ринкового середовища, яке не завжди позитивно впливає на ефективність діяльності підприємств, інвестиційна діяльність є важливим детермінантом економічного зростання, що спонукає підприємства до пристосування й адаптації в умовах як зовнішнього, так і внутрішнього середовища. Важливим кроком для підприємств, які не мають можливості використовувати внутрішні фінансові ресурси, є розробка дієвого механізму залучення інвестицій. Іноземні інвестиції відіграють визначальну роль у формуванні темпів економічного розвитку країни [4, с. 123]. Зокрема, мають виконуватися такі важливі умови, як поліпшення ділового клімату в країні, формування та реалізація виваженої інвестиційної політики, розвиток інвестиційного та інфраструктурного забезпечення інвестиційних процесів тощо. Українські підприємства мають активізувати всі свої можливості для покращення інвестиційної діяльності підприємства та залучення інвестицій.

Згідно з Законом України «Про інвестиційну діяльність» інвестиціями є всі види майнових та інтелектуальних цінностей, що вкладаються в об'єкти підприємницької та всіх інших видів діяльності. Велику роль відіграють іноземні інвестиції [3].

Статистичні дослідження офіційних даних протягом 2010-2018 рр. свідчать, що за останні вісім років пік вкладення в Україну іноземних інвестицій припав на 2011 рік, коли вливання в економіку склали більше 6 млрд доларів (рис.).

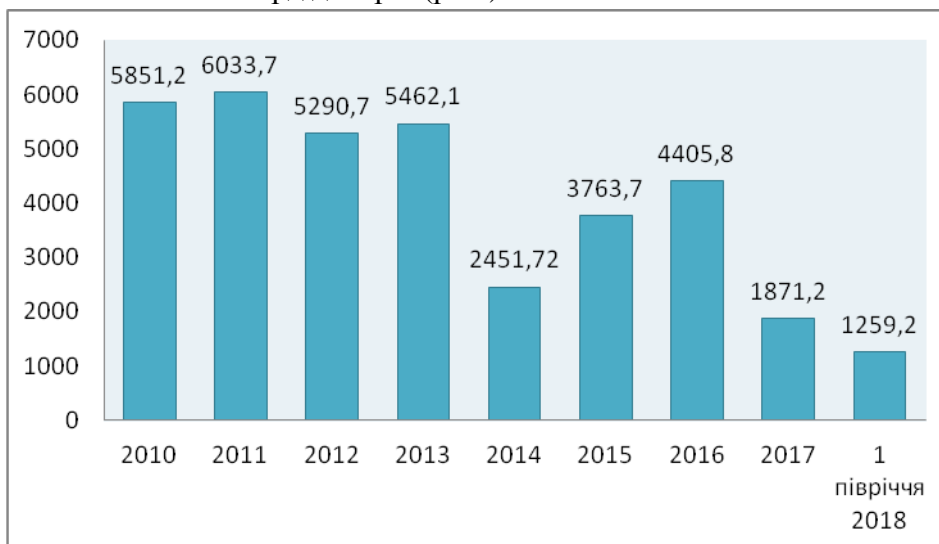

Рис. Обсяг прямих іноземних інвестицій 2010-2018 рр., млн доларів США

Джерело: [2].

Протягом останніх чотирьох років обсяг інвестицій в Україну не наблизився до цієї позначки. Логічне падіння кількості іноземних вкладень відбулося в 2014 році, у зв'язку з нестабільною політичною ситуацією в країні. Тоді в економіку України надійшло лише 2,5 млрд доларів – на 55 % менше, ніж у 2013 році. Уже в наступному році, незважаючи на це, в нашу країну «повірили», обсяг інвестицій був удвічі більше, ніж на рік раніше, а саме 3,8 млрд доларів. У 2016 році збільшилось надходження іноземних вкладень, але в минулому

році відбулося значне падіння. Обсяг іноземних інвестицій в Україну за перші 2 квартали 2018 року становив 1,3 млрд доларів.

Впродовж останніх двох років закордонні інвестори найбільше інвестицій вкладали у фінансову і страхову діяльність, а також оптову та роздрібну торгівлю, ремонт автотранспорту. Також цього року інвестиції надійшли й у сферу наукової і технічної діяльності. Росія вклала в економіку України більше всього коштів, а саме в 2018 році її інвестиції становили 34,6 % від усього обсягу. Серед країн, які також вкладають кошти, є Кіпр, Нідерланди, Австрія, Польща, Великобританія, Франція, Німеччина, Італія та Угорщина. Але в 2018 році останні три країни ще в Україну не інвестували.

Значного розміру досягли іноземні кредити для нашої економіки й використовуються здебільшого на поточне споживання. Україна переважно одержує так звані «зв'язані» кредити, надання яких передбачає використання цих коштів на купівлю товарів у країни-кредитора.

З початку року капітальні інвестиції в Україні підвищились на 37,4 %, у порівнянні з таким же періодом 2017 року [2]. Нагадаємо, що у 2017 році обсяги прямих іноземних інвестицій в аграрну галузь зросли на 16,7 % і становили 586,2 млн доларів. Згідно з даними Держстату, в I кварталі 2018 року освоєно 89 млрд грн капітальних інвестицій (без урахування тимчасово окупованих Криму, Севастополя і частини зони проведення ООС), що на 37,4 % більше від обсягу капітальних інвестицій за аналогічний період 2017 року. Значно збільшився обсяг капітальних інвестицій у I кварталі 2018 року, в порівнянні з відповідним періодом 2017 року, а саме в Донецькій (вдвічі), Чернігівській (вдвічі), Житомирській (на 64,6 %) областях і м. Києві (на 61,1 %).

За рік Україна піднялася на 3 позиції та посідає 131-е місце в рейтингу інвестиційної привабливості країн світу BDO International Business Compass (IBC) за 2018 рік [1].

Для підвищення обсягів іноземних інвестицій доцільним є здійснення таких кроків:

- створення спеціального дорадчого органу (в межах спільних комітетів, які будуть створені відповідно до умов угоди між Україною та ЄС щодо асоціації та ЗВТ), який відповідатиме за координацію та розвиток інвестиційного співробітництва між Україною та ЄС;
- створення в Україні інституції з урахуванням міжнародних стандартів та ділової етики, яка б опікувалася досудовим (чи позасудовим) захистом інтересів закордонних інвесторів;
- удосконалення законодавчої системи страхування та перестраховування інвестиційних ризиків;
- надання іноземному інвесторові права оренди на земельну ділянку на вигідний термін для розміщення підприємства з іноземним капіталом;
- забезпечення реалізації спеціальних режимів інвестиційної діяльності у вільних економічних зонах та територіях;
- сприяти швидкому залученню заощаджень іноземних громадян в інвестиційну сферу із використанням гарантійних механізмів їх повернення;
- впровадження системи гарантій стабільності для інвесторів.

Список використаних джерел: 1. Офіційний сайт BDO International Business Compass (IBC). URL: <https://www.bdokz.com/ru-ru/insights/bdo-s-2018-international-business-compass-ru>. 2. Офіційний сайт Державного комітету статистики України. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua>. 3. Про інвестиційну діяльність: Закон України від 18.09.1991 № 1560-XII. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1560-12>. 4. Шталь Т. В., Доброскок Ю. Б., Тіщенко О. О., Сапаров Е. Аналіз інвестиційного клімату України та шляхи його вдосконалення. *БІЗНЕС ІНФОРМ*. 2013. № 3. С. 122-125.